Aan de Minister van Groene Groei en Klimaat
Mevrouw drs. S.Th.M. Hermans
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

cc. De leden van de Raad Fysieke Leefomgeving

datum 24 april 2025
kenmerk IENW/BSK-2025/106290
betreft Antwoord op uw reactie op het Warmtebod (ref. DGKE-DE/98327132)

Geachte mevrouw Hermans,

Met veel belangstelling hebben we kennisgenomen van uw brief aan de Tweede Kamer van 17 april jl. (ref. DGKE-DE/98327132) en de daarin opgenomen reactie op het Warmtebod van de Warmtealliantie. Hoewel we als Warmtealliantie over de inhoud van uw brief nog verdere interne afstemming zullen hebben, willen we u toch alvast onderstaand een eerste reactie sturen.

We zijn erkentelijk voor de waardering die u in de brief voor dit maatschappelijke initiatief uitspreekt. In uw Kamerbrief en de recente beantwoording van o.a. de schriftelijke vragenronde over de Wet collectieve warmte (Wcw) van de vaste commissie voor Klimaat en Groene Groei lezen wij veel herkenning in de onderwerpen die het Warmtebod aandraagt en de intentie om daar voor een belangrijk deel invulling aan te geven.

Verschillende voorstellen van de Warmtealliantie ten aanzien van het borgen of verbeteren van de betaalbaarheid worden in uw brief geadresseerd, maar vragen nog om verdere concrete uitwerking. Hier is begrip voor aangezien we midden in de verbouwing van het warmtedossier zitten. Het is echter wel van groot belang om hier zo snel mogelijk mee aan de slag te gaan na de behandeling van de Wcw.
We denken daarbij specifiek aan de benodigde aanpassingen in de Warmtenetten Investeringssubsidie (WIS) naar meer maatwerk, de bundeling van verschillende gebouw gebonden regelingen en het borgen van betaalbaarheid.

De warmtetransitie kent geen pauzeknop want iedere dag worden keuzes gemaakt voor de ene of de andere optie om te verduurzamen. Het is voor de gemeenten, maar ook voor de gehele uitvoerende sector, de energiegemeenschappen en alle andere betrokkenen van eminent belang zo snel mogelijk de duidelijkheid te bieden die kan zorgen dat de verdere ontwikkeling van warmtenetten voortgang kan vinden. Met meer continuïteit voor de uitvoeringssector zal een start kunnen worden gemaakt voor meer standaardisering in proces en techniek. We (her)bevestigingen ons aanbod om dit met de ministeries van KGG en VRO verder uit te werken.

Aangezien we zo snel mogelijk het enorme potentieel van warmtenetten die maatschappelijke meerwaarde hebben willen ontsluiten achten we het van groot belang om te komen tot een aantrekkelijk aanbod aan de eindgebruiker. Dat vraagt om een snelle uitwerking om tot concrete voorstellen te komen die al vanaf 2026 geïmplementeerd kunnen worden. Hierbij is ook aandacht voor de ongeveer 500.000 bestaande warmteklanten van belang. Hoewel het Warmtebod zich vooral heeft gericht op het weer op gang krijgen van nieuwe collectieve warmteprojecten, is het waardevol om het aanwezige draagvlak en de goede ervaringen van het leeuwendeel van de bestaande warmteklanten te benutten bij de uitwerking van het onderwerp betaalbaarheid.

Kern van ons bod is om een groter deel van de eenmalige (inpandige en aansluit) kosten via een rijksbijdrage te financieren, zodat daarmee de eenmalige investeringen voor eindgebruikers en ook de jaarlijkse vastrechtkosten beperkt te houden. Het doel daarvan is de (relatieve) betaalbaarheid te borgen. We vinden het pragmatisch dat pas nadat de relatieve betaalbaarheid voor eindgebruikers concreet is aangetoond er kan worden overgegaan naar kosten gebaseerde tarieven en tot die tijd het nieuw aangepaste Niet Meer Dan Anders (NMDA) -tarief zal gelden. Daaraan gekoppeld is het van groot belang dat tegen die achtergrond de warmtebedrijven in die periode voldoende rendement kunnen blijven maken. De notie dat, als er een prijsgarantie noodzakelijk blijkt, daartoe te zijner tijd door het Kabinet zal worden besloten is positief, hoewel die garantie in de komende maanden nog concreter mag worden uitgewerkt. Dit is essentieel om voldoende comfort te bieden aan zowel eindgebruikers als gemeenten om te kunnen kiezen voor een warmtenet.

De inzet die wordt geleverd om het subsidie instrumentarium te vereenvoudigen en daar waar nodig aan te passen waarderen we positief. Een meer op realistische situaties afgestemde WIS en een sterke vereenvoudiging van de subsidiering van inpandige kosten vormen belangrijke randvoorwaarden om de realisatie van de warmtenetten te versoepelen. Ook hier geldt dat de warmtenet-initiatieven op zo kort mogelijke termijn hierover duidelijkheid willen hebben zodat ze daarmee de voorbereidingen verder kunnen vormgeven. We pleiten ervoor om de beschikbare middelen op de korte termijn ruimer in te zetten. Dit borgt dat in ieder geval nu stagnerende projecten gerealiseerd kunnen worden. Dat zorgt er ook voor dat de ontwikkeling van nieuwe netten op gang komt c.q. het doorontwikkelen van bestaande warmtenetten niet stilvalt. Dit is belangrijk om uitvoeringscapaciteit continuïteit te bieden en kennis en expertise en draagvlak te behouden voor collectieve warmtenetten.

We constateren dat het kabinet momenteel budgettaire beperkingen kent en de ambitie van 500.000 nieuwe aansluitingen in de bestaande bouw in de periode 2022-2030 niet langer haalbaar acht. Tegelijkertijd hebben wij in ons Warmtebod aangegeven dat tussen nu en 2035 tussen de 540.000 en 630.000 woningen in wijken aangesloten kunnen worden op collectieve warmte, mits een aantal door ons benoemde (rand)voorwaarden worden ingevuld. We gaan er nog steeds van uit dat in de komende tijd de budgettaire ruimte wel gevonden zal worden, ook al omdat de alternatieven maatschappelijk duurder zullen uitvallen, zoals aangegeven in ons Warmtebod.

Naast bovengenoemde hoofdpunten hebben we nog een aantal suggesties aangegeven die in uw brief (nog) geen aandacht hebben gekregen, maar die voor een voortvarende uitvoering wel degelijk ook van belang zijn. Dit betreft onderwerpen zoals: langere afschrijvingstermijnen, differentiatie van vastrechtkosten naar gebruik, financiering van ontwikkel en proceskosten, en incentives voor gemeenten bij inzet van de aanwijsbevoegdheid.

Deze punten, samen met de eerdergenoemde behoefte aan ruimere inzet van beschikbare middelen dragen allen bij aan versnelling en betere betaalbaarheid.

Graag werken we de komende maanden constructief met u samen aan de verdere concretisering van alle onderwerpen die de ontwikkeling van warmtenetten verder kunnen helpen en het wenkend perspectief van het Warmtebod in te vullen,

Hoogachtend,

Kees Vendrik,

Nancy Kabalt en Teun Bokhoven
Coördinatieteam van de Warmtealliantie